

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA’LIM, FAN
VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

URGANCH DAVLAT UNIVERSITETI

ILM SARCHASHMALARI

Jurnal O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasining FILOLOGIYA, FALSAFA, FIZIKA-MATEMATIKA hamda PEDAGOGIKA fanlari bo‘yicha doktorlik dissertatsiyalari asosiy ilmiy natijalarini chop etish tavsiya etilgan ilmiy nashrdir.

1-son (yanvar 2024)

**Ilmiy-nazariy, metodik jurnal
2001-yildan nashr qilina boshlagan**

Urganch – 2024

“ILM SARCHASHMALARI” ilmiy-nazariy, metodik jurnal

Bosh muharrir, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent **YO'LDOSHEV Ro'zimboy**

TAHRIR HAY'ATI:

ABDULLAYEV Bahrom, fizika-matematika fanlari doktori, professor (UrDU),
ABDULLAYEV O'tkir, tarix fanlari doktori, professor (UrDU),
ATADJANOV Ilxam, geografiya fanlari nomzodi, dotsent (UrDU),
ATAYEV Shokir, yuridik fanlari bo'yicha falsafa doktori PhD, (UrDU),
AHMEDOV Oybek Saporbayevich, filologiya fanlari doktori, professor (O'zDJTU),
BERDIMUROTOVA Alima, falsafa fanlari doktori, professor (QDU),
DO'SCHONOV Tangribegan, iqtisod fanlari doktori, professor (UrDU),
ERMETOVA Jamila, filologiya fanlari nomzodi, dotsent (UrDU),
HAJIYEVA Maqsuda, falsafa fanlari doktori, professor (UrDU),
IBRAGIMOV Zafar, fizika-matematika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent, (UrDU),
IMOMQULOV Sevdiyor, fizika-matematika fanlari doktori, professor (NavDPI),
JUMANAZAROV Doniyor, fizika-matematika fanlari doktori (UrDU),
JUMANIYOZOV Zohid Otaboyevich, filologiya fanlari nomzodi, dotsent (UrDU),
KALANDAROV Aybek, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori PhD, (Ma'mun universiteti),
KAVALYAUSKAS Vidas, gumanitar fanlar doktori, professor (Litva universiteti),
KURAMBAYEV Sherzod Raimberganovich, texnika fanlari doktori, dotsent (UrDU),
MADRAXIMOVA Feruza Ruzimbayevna, pedagogika fanlari doktori, dotsent (UrDPI),
NAVRUZOV Qurolboy, fizika-matematika fanlari doktori, professor (UrDU),
OTAMURODOV Sa'dulla, falsafa fanlari doktori, professor (Toshkent, Kimyo-texnologiya instituti),
QUTLIYEV Uchqun, fizika-matematika fanlari doktori, professor (UrDU),
RUZMETOV Surojbek, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD, UrDU),
RO'ZIYEV Erkinboy, pedagogika fanlari doktori, professor (UrDU),
SADULLAYEV Azimboy, fizika-matematika fanlari doktori, akademik (O'zMU),
Sadullayeva Nilufar Azimovna, filologiya fanlari doktori (O'zMU),
SALAYEV San'atbek, iqtisod fanlari doktori, professor (Xorazm viloyati hokimligi),
SATIPOV G'oiptazar, qishloq xo'jalik fanlari doktori, professor (UrDU),
XODJANIYOZOV Sardor, pedagogika fanlari doktori, dotsent (bosh muharrir o'rinbosari, UrDU),
YOQUBOV Jamoliddin, filologiya fanlari doktori, professor (O'zDJTU),
O'ROZBOYEV Abdulla, filologiya fanlari doktori, dotsent (UrDU),
O'ROZBOYEV G'ayrat, fizika-matematika fanlari doktori, (UrDU),
G'AYIPOV Dilshod, filologiya fanlari doktori, professor (mas'ul kotib, UrDU).

**JURNAL 2001-YILDAN CHIQA BOSHLAGAN•JURNAL
OYDA BIR MARTA NASHR QILINADI• 1-son (yanvar 2024)**

MUASSIS: Urganch davlat universiteti•Jurnal O'zbekiston Respublikasi Prezidenti
Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligida 2020-yil
11-noyabrda ro'yxatdan o'tgan•**GUVOHNOMA № 1131.**

Namozova Manzura Uraqovna (Shahrisabz davlat pedagogika instituti katta o'qituvchis, PhD.
namamanzura4@gmail.com)

ISTIQLOL DAVRI SHE'RIYATIDA UMUMINSONIY TUYG'ULAR IFODASI

Аннотация. San'at aql bovar qilmas darajada keng qamrovlidir. U his-tuyg'ulardan va tasavvurlardan tug'iladi, argumentatsiya, tekshirish yoki dalillarni talab qilmaydi, chunki u ilmiy bilimlarga taalluqli emas. Vaholanki, ilm-fanning bosib o'tgan yo'lini chetlab o'tib, o'ziga xos yo'lni tanlab, shaxs shakllanishida san'at asosiy rol o'ynaydi. San'atning bir unsuri bo'lmish adabiyot ham dunyoni va boshqa odamni idrok etish uchun zarur bo'lgan bilim va umuminsoniy qadriyatlarni yetkazadi. Badiiy ijod ma'lum tillar, e'tiqodlar va madaniyatlarga tegishli bo'lib, odamlar o'rtasida juda yaqin aloqani o'rnatadi. Shuning uchun ham san'atni to'liq gumanitar bilimlarning asosi deb hisoblash mumkin.

Калит so'zlar: umuminsoniy tuyg'ular, til, e'tiqod, madaniyat, his-tuyg'ular va tasavvurlar, milliy manbalar.

ВЫРАЖЕНИЕ ЧЕЛОВЕЧЕСКИХ ЧУВСТВ В ПОЭЗИИ ПЕРИОДА НЕЗАВИСИМОСТИ

Аннотация. Искусство невероятно всеобъемлюще. Оно рождается из чувств и воображения, не требует аргументации, проверки или доказательств, поскольку не предполагает научного познания. Однако искусство играет ключевую роль в становлении человека, обходя путь, пройденный наукой, и выбирая уникальный способ достижения истины. Литература, являющаяся элементом искусства, передает знания и общечеловеческие ценности, необходимые для понимания мира и других людей. Художественные произведения принадлежат определенным языкам, верованиям и культурам и устанавливают очень тесную связь между людьми. Именно поэтому искусство можно считать основой полноценного гуманитарного знания.

Ключевые слова: общечеловеческие чувства, язык, вера, культура, чувства и воображение, национальные ресурсы.

EXPRESSION OF HUMAN FEELINGS IN THE POETRY OF THE INDEPENDENCE PERIOD

Annotation. Art is incredibly comprehensive. It is born from feelings and imagination, it does not require argumentation, verification or evidence, because it does not involve scientific knowledge. However, art plays a key role in the formation of a person, bypassing the path taken by science and choosing a unique path. Literature, which is an element of art, conveys the knowledge and universal values necessary for understanding the world and other people. Artistic creations belong to certain languages, beliefs and cultures, and establish a very close connection between people. That is why art can be considered the basis of full humanitarian knowledge.

Key words: universal feelings, language, faith, culture, feelings and imagination, national resources.

Tanella Boni she'riyatda umuminsoniy tuyg'ular aksi sifatida shunday fikr beradi: "She'riyat, har qanday ijod kabi, insonparvarlik bilim sohasining asosiy asoslaridan biridir. U insonning bilim va qadriyatlarini his-tuyg'ular va tasavvurlar orqali yetkazadi va shu bilan inson qalbini to'liq shakllantiradi" [7].

Ijoddagi umuminsoniylik muammosi adabiyotshunoslar, sotsiologlar, faylasuflar, madaniyatshunoslar va siyosatshunoslarning diqqat markazida. O'sib borayotgan millatchilik qarashlari, millatlararo adovatni qo'zg'atish, xalqlar va millatlarning intellektual, diniy va madaniy xususiyatlariga hujumlar ijodda milliy va umuminsoniylik muammosini juda dolzarb muammoga aylantirdi. Shu bilan birga, umuminsoniy qadriyatlar milliy manbalardan tashqarida yaratilmaydi. Demak, etnografiya, bir tomondan, cheklash bo'lsa, ikkinchi tomondan, milliy va umuminsoniy madaniyatlar rivojiga to'siq bo'ladigan asoslardan biridir.

Insonning ma'naviy olamini boyitib turuvchi bu ikki xususiyat milliy va umuminsoniy xususiyat hozirgi zamonda alohida qadriyatga ega. Hatto kichik xalqlar ham milliy suverenitetga erishish uchun, xususan, o'zlarining madaniy o'ziga xosligini saqlashga intiladilar, ularning amalga oshirilishi umuminsoniy madaniyatga qo'shgan hissasi hisoblanadi. Mavjud aloqalarni, milliy, umuminsoniy manfaatlarni milliy adabiyotning zamonaviy buyuk shoir va yozuvchilari ijodidan namunalar yordamida o'rganish zamonaviy adabiyotshunos olimlarning eng muhim vazifasidir.

Umuminsoniy tuyg'ular aks ettiruvchi she'rlar mustaqillik davrida o'z qiyofasini o'zgartirdi. Xususan, Amir Xudoyberdi shunday ijodkorlardan biridir. Bugungi kunda Amir Xudoyberdi ijodini, she'rlarini tahlil qilayotgan, undagi psixik holatlar, ruhiyat, inson qalbini aks ettirish yo'llarini izohlab berayotgan ishlar sanoqli.

KECHAGINA...

Kechirimli bo'l, yaxshilikka buyur va johillardan yuz o'gir... (A'rof.199-oyat)

Kechagina gulga ko'mganlar

Bugun seni tiqar tuproqqa.

Taqdiriga beso'z ko'nganlar

Kuch topolmas qarshi turmoqqa.

Amir Xudoyberdi [1].

20.07.2021

She'rning tub mohiyati, aslida, qanchalik chuqur ekanligini kirish qismida keltirilgan oyatdan his qilish mumkin. "Kechagina" she'ri yozuvchining bosh estetik, axloqiy prinsiplarini shakllantiruvchi asar sifatida ham qimmatlidir. "Kechagina"da ham modernistik g'oyalar mavjud, shoir she'rda zo'r ehtirom bilan ilgari surgan insondagi eng aziz, muqaddas tuyg'ular – vijdon, diyonat, imon-e'tiqod, adolat g'oyasini ham o'zida ifodalaydi.

Muallif tomonidan ko'tarilgan bir qator mavzular ichida eng muhimi tushunarsiz qalb xarakteri, umumiy milliy ruh muammosi bo'lib tuyuladi. Bu ijtimoiy-falsafiy muammo insoniyatni asrlar davomida tashvishga solib kelgan.

Ey, mening virtual do'stlarim,

Saytda mehr gulin sochasiz!

Siz tomon yo'limiz tushganda

Ko'rinish bermasdan qochasiz!

Amir Xudoyberdi

Boshqacha qilib aytganda, umuminsoniy qadriyatlarning mazmuni vaqt o'tishi bilan o'zgaradi va shuning uchun u ma'lum bir jamiyatning ma'lum bir tarixiy davrdagi hayoti bilan belgilanadi. Ushbu xulosa aniq va qo'shimcha asoslashni talab qilmaydi.

Jamiyatimizda umuminsoniy qadriyatlarning mavjudligi shakllarini yanada tahlil qilish uchun jamiyatda umuminsoniy qadriyatlarning bir nechta shakllari mavjudligini ta'minlash kerak, ular ongning ijtimoiy shakliga yoki ongga munosabati mezon bilan ajralib turadi. Ijtimoiy ongda umuminsoniy qadriyatlar ijtimoiy ideal sifatida ijtimoiy hayotning barcha sohalariga tegishli bo'lgan fazilatlarining mavhum g'oyasi shaklida mavjud. Oddiy ongda umuminsoniy qadriyatlar individual hayotiy faoliyatning maqsad va motivlarini belgilovchi qadriyatlar ko'rsatmalari sifatida ishlaydi: individual ongda umuminsoniy qadriyatlar ijtimoiy amaliyotda shaxslar o'z oldiga qo'ygan maqsadlar to'plami sifatida namoyon bo'ladi.

Muayyan davrda man etilgan ma'lum bir g'oya, mavzu, deylik, inson huquqlari, uning g'oyat subyektiv ko'ngil nidolari o'zga bir davr kelishi bilan shu davrning imkoniga, tabiatiga, yo'nalishiga, maqsad-mudadosiga qarab turib ochiq-oshkor tarannum etilishi kishini ajablantirmaydi. Chunonchi, aynan shu qonuniyat mustaqillik davri o'zbek adabiyoti, ayniqsa, she'riyatida yana bir karra o'z isbotini topdi. Keyingi 10–15 yillik davr mobaynida shoir o'z nigohini tashqaridan – atrofda yuz berayotgan olamshumul voqeahodisalardan uzib, o'z miskin ko'ngliga qaratdi va uni "tarjima" etishga kirishdi [6].

Ko'rgim kelmas yaxshi-yomonni,

Bo'g'ilaman, yetmas nafasim.

Gul davralar meniki emas,

Mening uyim – ko'ngil qafasim.

(Zebo Mirzo)

Inson ruhiyati o'ta murakkab va rang-barangdir. Shu bois uning namoyon bo'lmish shakllari ham turlichadir.

Bir lahza gangitar, yiqolmas lekin,

Nohaq malomatlar bo'lib tekkan tosh.

Kaftdek yirtiq bulut yopganda betin,

Bir lahza lol qolar hattoki quyosh. [5;18-b.]

Samandar Vohidov sakkizliklarida shamol orzularga to'siq, baxtni yo'qqa chiqarmoqqa shay insonlar yoki taqdirning inson orzulariga hamroh emasligi ma'nosida ifodalanadi. Uning baxtiga ko'z olaytirib turgan ham shu shamol. U baxtga juda ohorli ta'rif beradi: "Baxtim – qalqib turgan bir qatra shabnam, Uring g'unchasida qo'nib titrar u. U yulduz bag'ridan oqqan qatra nam, U – oying labidan to'kilgan kulgu", deydi shoir. Shabnam – butun borliqni o'zida aks ettirib turgan pokizalik, tiniqlikdir.

Samandar Vohidov inson hayotining azaliy va abadiy mezonlarini yaxshi anglagan shoir. Sakkizlik va to'rtlik she'riy shakllar shoirning hayot voqeliklariga teran munosabati, murakkab va turli-tuman ruhiy holatlar natijasi o'laroq yuzaga chiqqan. Sakkizliklarida shoirning obrazli fikrlash mahorati ortgani ko'ri-

nadi va bu orqali hissiy-emotsionallikka, to'rtliklarining turkumlanishi natijasida axloqiy-falsafiy mazmun yuksakligiga erishgan.

Yanada shunday bir mustaqillik davri zabardast shoiri borki, o'zining Vatannit madh etuvchi she'r-lari bilan muhlislar ko'nglidan joy olgan – bu shoir Abdulla Oripovdir.

Jamiyatda amal qiluvchi falsafiy qonuniyatlar asosida inson davr bilan munosabatga kirishadi, o'rni bilan ularga ta'sir o'tkazadi, o'zi ham ta'sirlanadi. Inson olamni va voqelikni idrok qilish erk, ijod va haqiqat kabi umuminsoniy tuyg'ular og'ushida bo'ladi. Aynan ushbu holatlar Abdulla Oripov she'rilarida umuminsoniy tuyg'ular orqali falsafiy mushohadalarda ko'rishimiz mumkin. Abdulla Oripov ijodida insoniy tuyg'ular alohida ahamiyat kasb etadi.

Ijodkor o'zidan, also, maslahat chiqmaydigan, oddiy muammolarga duch kelganda ham “Qani, maslahat qilaylik” deya takrorlaydigan, o'z g'oyalariga ega bo'lmagan (“Maslahat”), bebaho umri “U yoqdan” kelgan bajarish bilan o'tgan (“Uzi yo'q odam”), dunyo-yu, odamlar tadqiqi zarra tashvishga solmaydigan (“Temir odam”), do'stni g'anim-u g'animni do'st qilib qo'yuvchi (“Uchunchi odam”), o'z bandi bo'lgan olam ustidan hokim bo'lmoqni istaydigan (“Asrimiz odami”), nasab, iker-chikir, mol-mulk tashvishi uni zarracha ham jonsarak etolmagan (“Noma'lum odam”), buyuk sharq tafakkurining benazir xazinasi bo'lgan (“Alloma”) insonlar obrazi kabi butun bir timsollar galereyasini yarata olgan.

Abdulla Oripov ijodida inson konsepsiyasi uning qalbi va ruhiyatidagi tovlanishlarda o'z ifodasini topgan. Shoir oddiy insonlarning badiiy qiyofasini yaratishda uning ruhiy holatini quyidagi misralar bilan ifodalaydi:

*Ko'rdim ko'zlaringda **charchoq bir kulgu** (“Saraton”)
Bu-chi **yig'lay olmas**, aylangan toshga (“Temir odam”)
Shon-shuhrat talashgan turf axil g'arib,
Sho'rlik kimsalarga **kulib boqardi**.
Menimcha, dunyoning ustidan rosa
Miriqib **qahqaha urib ketdi u** (“Noma'lum odam”)
Bola kabi kular, biroq **ko'zda yosh**,
Bola kabi **yig'lar** va lekin **unsiz** (“Shoir”)*

Ruhiy holatning tasviri bo'lgan kulgi va ko'z yosh Abdulla Oripov lirikasida shunchaki qo'llanilmaydi, balki holatni ifodalovchi bu so'zlarning yonizga yana bir holat ifodalovchi so'z namoyon bo'ladi: *charchoq bir kulgu* [8].

*Asqar tog'day insonlikni,
Oqin suvday shodonlikni,
Saxiylikni, mardonlikni,
Qalb to'ringga joylab qo'yg'on.
Ibroyim Yusupov*

Istiqlolning ilk yillarida Ibroyim Yusupov muhabbatdan tortib yaxshilik va yomonlik, adolat va qabohat, tarix, insonlar o'rtasidagi turfa munosabatlarni qalamga olib, shu she'rni yozadi. Unda umuminsoniy tuyg'ular erk, ozodlik unsurlari bilan qo'shilgan.

Zero, Ibroyim Yusupov o'zi ta'kidlaganidek, “Adabiyotning bosh mezoni – inson. Uning maqsadi inson ongida, tafakkurida, qalbida, hayotida ro'y bergan, berayotgan o'zgarishlarni, hissiyotlarni va umuman, jamiyki xususiyatlarni aks ettirishdan iborat. Inson esa zamon va makondan tashqarida yashay olmaydi”.

*Tog'im qolgan yoqqa ayladim nolish,
Vohkim, dardim – baland, nolishlarim – past...
Ufqdan mung'ayib keldi bir tovush:
– Men ketsam bir o'zi qoladi-ku dasht...
Usmon Azim*

Usmon Azim takrorlanmas she'riyatida, takrorlanmas uslubiy izlanishlarini to'la namoyon eta olgan ijodkordir [9].

Usmon Azim ijodidagi – tasvir yaqinligi, kayfiyat haqqoniyligi, chinakam iste'dod jilolari tuyg'u va ong qatlamlaridagina emas, mazmun-mohiyat mutanosibligida, poetic yaxlitligida ko'zga tashlanadi.

Ko'rinib turibdiki, ijtimoiy ideal shaklida yoki individual ongdagi umuminsoniy qadriyatlar ichki ruhiy shakllanishlar bo'lib, ular o'zlarining ishlashi uchun ramziy (belgi) yordamni talab qiladi: moddiy va ma'naviy madaniyatning ayrim obyektlari shaklida. Umumjahon insoniy qadriyatlar mavjudligining bu shaklini belgi obyektivlashtirish deb atash mumkin.

Shunday qilib, umuminsoniy qadriyatlarni tahlil qilishda bizning dastlabki xulosamiz quyidagicha:
– umuminsoniy qadriyatlar jamoat va individual ongda mavjud;
–jamoat ongidagi umuminsoniy qadriyatlar jamiyat a’zolarining xulq-atvori uchun qadriyat ko’rsatmalari shakliga ega;
–individual ongda umuminsoniy qadriyatlar hayotiy maqsadlar shaklini oladi.
Umumjahon insoniy qadriyatlar ijtimoiy va individual ongda ideal shakllanishlar sifatida mavjud bo’lib, ular faoliyati uchun tashqi belgilar obyektivligini talab qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar to’yxati:

- (1). Abdurahmon Primqulov. Iztriob inkishofi yoxud shoir Amir Xudoyberdi portretiga chizgilar. Ikkinchi nashr. T., “Musiqqa”, 2015, 75-bet.
- (2). Karimov E., Nazarov B. Adabiy turlar va janrlar. 1-tom. T., “Fan”, 1991.
- (3). Mamajonov S. Uslub jilolari. T., “Adabiyot va san’at”, 1992.
- (4). Normatov U. Umidbaxsh tamoyillar. “Sharq yulduzi”, 1993, № 10 – 11, 182-bet.
- (5). Vohidov S. Shoirlik – qismat. “Davri-info”, 2011.
- (6). <https://adabiyot.islamonline.uz/adabiyotshunoslik/574-maqola.html>
- (7). <https://ru.unesco.org/courier/iyul-sentyabr-2017-g/poet-v-serdce-obshchestva>
- (8). <https://www.samdu.uz/upload/content-files/M.%D0%9D%D0%B0%D1%80%D0%B7%D0%B8%D0%B5%D0%B2%D0%B0.%20%D0%90%D0%B2%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%B5%D1%84%D0%B5%D1%80%D0%B0%D1%82.pdf>
- (9). <https://jdpu.uz/wp-content/uploads/2021/03/%D2%B2%D0%BE%D0%B7%D0%B8%D1%80%D0%B3%D0%B8-%D1%9E%D0%B7%D0%B1%D0%B5%D0%BA-%D0%BB%D0%B8%D1%80%D0%B8%D0%BA%D0%B0%D1%81%D0%B8.%D2%9A%D1%83%D1%80%D0%B1%D0%BE%D0%BD%D0%B1%D0%BE%D0%B5%D0%B2.pdf>

Ergasheva Rayhon O’tkir qizi (Termiz Iqtisodiyot va servis universiteti “Ijtimoiy-gumanitar” fanlar kafedrasida o’qituvchisi; Termiz shahri)

SIROJIDDIN SAYYID SHE’RIYATIDA QUSHLAR OBRAZI

Annotatsiya. Ushbu maqolada O‘zbekiston xalq shoiri Sirojiddin Sayyidning she’riyatida qushlar obrazi ifodasi tahlil etilgan. Shoir she’rlarida qaldir‘och, bulbul, qarg‘a kabi an’anaviy qushlar obrazining majoziy talqini tadqiq etilgan hamda shoirning obraz yaratish mahorati ko’rsatib o‘tilgan.

Kalit so‘zlar: she’riyat, majoz, obraz, qushlar, qaldirg‘och, qarg‘a, bulbul, badiiy mahorat.

Аннотация. В данной статье анализируется выражение образа птиц в поэзии народного поэта Узбекистана Сироджиддина Сайида. В стихах поэта исследуется метафорическая трактовка образов традиционных птиц, таких как ласточки, соловьи и вороны, а также показано умение поэта создавать образы.

Ключевые слова: поэзия, троп, образ, птицы, ласточка, ворона, соловей, художественное мастерство.

Annotation. This article analyzes the expression of the image of birds in the poetry of the national poet of Uzbekistan, Sirojiddin Sayyid. In the poet's poems, the metaphorical interpretation of the images of traditional birds such as swallows, nightingales and crows is explored, and the poet's ability to create images is shown.

Key words: poetry, trope, image, birds, swallow, crow, nightingale, artistic skill.

Ma’lumki, dunyo she’riyatida ham, o‘zbek she’riyatida ham an’anaviy ravishda qushlar obrazi yetakchi obrazlardan biridir. Umuman, obrazning asosiy xususiyatlarini ifodalash, inson va uning hayotini ramziy majoziylikda ko’rsatish maqsadida Sharq adabiyotida qator asarlar F.Attorning “Mantiq ut-tayr”, A.Navoyning “Lison ut-tayr” va Gulxaniyning “Zarbulmasal” kabi falsafiy, didaktik asarlari mashhur. Bugungi zamonaviy she’riyatimizda ham Sharq mumtoz adabiyotidan oziqlanib, ayni ushbu an’anaviy obrazlar turli majoziy ma’no qirralarini ifodalashga xizmat qilgan. Ma’lumki, badiiy obraz keng ma’noda qo‘llanilganda, obraz tushunchasi doirasiga inson tasviridan tashqari, peyzaj, detallar, buyumlar, jismlar, hayvonot dunyosi, badiiy tasvir vositalari va hokazolar tushuniladi.¹

¹ Бобоев Т. Адабиётшунослик асослари. Тошкент, “Ўзбекистон”, 41-бет.

MUNDARIJA

FIZIKA-MATEMATIKA

Quromboyev Hamdambek Nuraddinovich, Raxmonov O'ktam Sodiqovich. Birinchi tip matritsaviy Zigel sohasi uchun Karleman formulasi	3
Qurbanov Davron Shavkatovich, Raximboyev Ravshanbek Rustamovich, Yakubov Komlijon Ruzmetovich, Karajanov Smagul Jangaberganovich. Sb ₂ Se ₃ /Si yupqa quyosh elementlarining samaradorligini α -Al ₂ O ₃ qoplamasi yordamida oshirish.....	7
Худжакулов Садулла Мирзаевич, Эргашев Шахриёр Хамудиллаевич, Нетьматов Иномджон Лукман угли, Хайридинов Батыр Эгамбердиевич. Модель теплового баланса гелиотеплицы-сушилки с водяным аккумулятором тепла.....	10
Хасанов Акназар Бекдурдиевич, Собиров Шехзод Кучкарбой угли. Решение задачи коши для системы нагруженных нелинейных интегро-дифференциальных уравнений в классе быстроубывающих функций.....	13
Xasanov Muzaffar Masharipovich, Ganjajev Otabek Yuldashovich. Travelling Wave Solutions for the Loaded Burgers Equation with Variable Coefficients Using the Generalized (G'/G)-Expansion Method.....	24
Saidov Kamoladdin. Ikki o'lchovli (2D) o'tish metall dikalkogenid materiallarining ko'p qatlamlarini o'rganish va AKM xarakteristikasi.....	29

FALSAFA

Axatov Lutfillo Karamatilloevich. Falsafiy-axloqiy qarashlar zamirida tasavvufning shakllanishi.....	33
Norkulov Olim Nasimovich. Migratsiya ijtimoiy-falsafiy hodisa sifatida.....	35
Raxmonova Gulzoda G'aniyevna. Ma'naviyatga mafkuraviy, siyosiy-huquqiy qarashlarning tizimli ta'siri.....	39
Raximov Azizbek Bekturdiyevich. Shaxs ekologik madaniyatini shakllantirishning o'ziga xos xususiyatlari.....	41
Asatov Akmal Ismatovich. Davlat boshqaruvini mustahkamlashda jamiyat birdamligini ta'minlashning ustuvorligi.....	44
Komilov Abror Quvondikovich. Aksiologik yondashuv asosida jamiyat siyosiy madaniyatini rivojlantirishda huquqiy qadiryatlardan foydalanish.....	47

TILSHUNOSLIK

Mahmudjonova Mehribon Xurshedovna. Valentlikni aniqlashda sintaktik aloqalarning roli.....	51
Ziyadullayev Ilhom Oblakulovich. Nemis tilida bir valentli fe'l-neologizmlar va gap modellari.....	56
Mahmudova Nilufarxon Ravshanovna. Gradatsiyaning mantiqiy, psixologik va lingvistik aspektlarining o'zaro aloqadorligi va me'yor tushunchasi.....	60
Matyakubov Oybek Quralbayevich. Modallik kategoriyasining rivojlanishida til va madaniyatning roli.....	63
Qahramonova Sevara. O'zbek tilining izohli lug'atlaridagi "kamsitish" semali so'zlarning shakliy-struktur tavsifi.....	67
Shavkatov Sherzod Shavkatovich. Ingliz tilida fe'lni fe'lga bog'lovchi vosita sifatida infinitiv va gerundiyning o'rganilishi.....	70

ADABIYOTSHUNOSLIK

Namozova Manzura Uraqovna. Istiqlol davri she'riyatida umuminsoniy tuyg'ular ifodasi.....	73
Ergasheva Rayhon O'tkir qizi. Sirojiddin Sayyid she'riyatida qushlar obrazi.....	76
Xamidova Mohinaxon. Badiiy adabiyotda taom diskursi.....	79
Sabirova Nasiba Ergashevna. O'zbek folklorshunosligi va adabiyotshunosligida poetik ramzlar tadqiqi.....	85
Isaqov Zokirjon Soliyevich. Badiiy matnda badiiy tasvir vositalarining qo'llanilishi.....	89

PEDAGOGIKA

Eshquvvatov Ulug'bek Abdulla o'g'li. Muhandislik kasbiga o'qitishda talabalarning kreativligini rivojlantirish.....	92
Isaboyeva Dilyora Zokirjon qizi. O'quvchilarning bilim, ko'nikma va malakalarini sinovdan o'tkazish va baholash mezonlari.....	95
Ismoilova Shoir. Talabalarning ingliz tili fonetikasiga oid kompetensiyalarini oshirish va o'rganish.....	98
Kushbakova Vasila. Ingliz tili darslarida o'yin metodlaridan foydalanish.....	101
Xaitbayeva Nazokat Adilbek qizi. "Akademik yozuv" fanida talabalarning tadqiqotchilik faoliyatini tashkil qilish.....	104
Sultanova Nargiza. Talabalarning ingliz tilidagi yozish ko'nikmalarini oshirish usullari.....	106
Xudayberdiyev Oybek Gafurovich. Loyiha metodi asosida "tarbiya" fanini o'qitish tuzilmasi va tizimi.....	108